

Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Meddelelse

om

Blaagaards Folkehøjskole

ved København, Nørrebro.

Af

J. T. A. Tang.

Forstander for Blaagaards Folkehøjskole og Seminarium.

Med Tillæg:

Første Hefte (Prøvehefte) af Tidsskriftet: „**For folkeoplysning**“,
udgivet ved Dansk Folkeskolesamfund.

Kjøbenhavn.

C. G. Iversens Boghandel.
(E. S. Tillge.)

Louis Kleins Bogtrykkeri.

Pris: 8 Sk.

I Bogladerne faas følgende ved **J. T. A. Tang** udgivne Skrifter:

Fædrelands Historie i Smaafortællinger for Borger- og Almueskoler. 2det Oplag. Indb. 48 Sk.

Fortællinger af Danmarks Historie med Sange og Rim. Complet indb. 2 Rdlr. 40 Sk.

Børnelærdom af Danmarks Historie for Større og Mindre. 3dje Oplag. Complet indb. 1 Rdlr. 40 Sk.

I et Forord til Børnelærdommen siger Etatsraad, Professor **N. M. Petersen**: „Fædrelandets Historie til Brug for den unge Alder er paa flere Maader forsøgt. Nogle fortælle de tørre Begivenheder og lægge Vind paa Navne og Aarstal; andre ophænge Sangbilleder i den historiske Sal, men der følger ingen Foreviser med, der forklarer Sagens Indhold. I denne Bog derimod faar man, saa at sige, Tingen to Gange, Begivenheden selv fortalt i sine mest træffende Grundstrøg, og dernæst en Sang, eller et Udvalg af en Sang, der siger det samme, men saaledes, at det gaar til Hjærte. Det er en ny Maade, og den har i nogle Børne- og Ungdomskredse staaet sin Prøve. Udentvilt vil den med lignende Held kunne anvendes i alle uden Hensyn til Stand eller Stilling.“

Bibelhistorie. efter **L. Kr. Müller.** Med Kirkehistoie og et Landkaart. 4de Oplag. Indb. 80 Sk.

Samme Bog med **Sange** og **Salmer.** 4de Oplag. Indb. 1 Rd. 24 Sk.

Mindre Bibelhistorie tilligemed **Kirkens Historie** til vore Dage, efter **L. Kr. Müller.** Med et Landkaart. 2det Oplag. Pris: 38 Sk. indbunden.

I et Forord til denne lille Bog siger Dr. T. S. Rørdam: „Det har været mig en Glæde at gjennemse denne Bog, da jeg anser det for utvivlsomt, at det er den bedste af de mindre Bibelhistorier, som nu bruges i Skolerne, baade hvad valget af Fortællingerne angaar, og især med Hensyn til den Livlighed og Anskuelighed, hvormed de ere fortalte, saa det vilde sikkert være en Vinding for Religionsundervisningen, om den kunde vinde almindelig Indgang.“

Foruden denne Bedømmelse af Dr. T. S. Rørdam er Bogen ogsaa meget fordelagtig anmeldt af de Herrer fhv. Skoledirektør Professor **V. A. Borgen,** Pastor **P. A. Fenger,** Dr. Professor **Fr. Hammerich** og flere andre dygtige Skolemænd. Af de Herrers Anmeldelser fremgaar det, at Bogen ikke alene er skreven med „en sjælden Renhed og Lethed i Modersmaalet“, men ogsaaa „at den saavel i Indholdsrigdom som i klar og livlig Fremstilling staar langt over de almindelige hidtil mest benyttede Bibelhistorier“. — „Prisen maa i Forhold til Bogens Størrelse anses for billig.“

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Meddelelse om Blaagaards Folkehøjskole.

Skolens Formaal er med al sin Kraft at udbrede jævn folkelig Oplysning om Menneskelivet i det hele, dog først og fremmest om os selv og vort eget i Nordens Aand ejendommelige Folkeliv og dets Udvikling i Tidernes Løb, hvorved Kjærlighed til Folk, Fædreland og Modersmaal, Folkelighed og Fædreminde samt Lyst til livskraftig og frugtbar Virken med Blikket rettet paa det sande og store, højsindede og ædle i Livet, i Natur og Kunst vækkes, oplives og styrkes. Thi Skolen vil, som Led i den hele Oplivelses- og Oplysnings-Kjæde, ret af Hjærtet hjælpe til at sætte den Livstanke: »Fædrelandet fremfor alt« ud i det store menige Samfundslag, hvori ægte grundmenneskeligt Liv findes, om end mangen gang, skjønt med føleligt og beklageligt Savn, dvaledødt, svagt og uklart. Men dette Liv i sin naturkraftige Ejendommelighed gjælder det i Sandhed med Liv og Aand, med Alvor og Gammen at finde Lejlighed og faa Lykke til at fremelske, at frede om og at tænde Lys over, efterhaanden som det udfolder sig; og denne livnende Oplysning om Livets Vilkaar, som ene er Folkets Tarv, er det, at Skolen, som altid søger at have ypperlige Lærerkrafter, gjør sig al Umag for at meddele ved Folkebevidsthedens aandelige Vækkelse,

Gjenfødelse og Styrkelse i Fædrenes Aand til Folkets hjærtelige Enhed og Rigets livskraftige Bestandighed. Med dette Løsen i Tanke og for Øje gaar Undervisningen her ved Foredrag, Øvelser, Samtaler og Sang samt indbyrdes, kammeratlig Drøftelse; der lægges især, dog ikke som Maal men som Middel, Vægt paa følgende Læreæmner:

- 1) **Modersmaalet** i Skrift og Tale, saa Lærlingen kommer til at kjende og skatte det bedste af vore fortrinligste Forfatteres Værker, særlig Folkepoesien, samt tillige lærer at udtrykke sig skriftlig i et rent, klart og flydende Sprog;
- 2) **Historie** — især Fædrelandets, Nordens — samt **Natur og Folkeliv**: herunder oplyses ogsaa om det Nordiske, vi eje i Videnskab og Konst, i Minder og Modersmaal, i Liv og Literatur, i Tænke- og Sjælelære;
- 3) **Grunddrag af Samfundshusholdnings- og Forfatningslære** samt Vejledning i **Landkommunallovgivningen**;
- 4) **Skrivning, Regning og Tegning** tilligemed **Størrelselære**;
- 5) **Vaaben- og Legemøvelser.**

Med Hensyn til Landboernes særlige Sysselsættelse, **Agerdyrkning** og **Kvægavl**, gives der desuden ogsaa — for dem, der ønske det, aldeles ligegyldigt, om de have været paa en Folkehøjskole før eller ikke — Undervisning og Vejledning efter enhvers Lyst og Trang i flere eller færre Grene af landøkonomiske Fag:

- a) **Landbrug og Naturvidenskab**, derunder indbefattet Jordbundslære, Fysik (Læren om Naturkræfterne), **Agerdyrkningskemi** (Læren om Naturens Grundæmner) samt **Dyre- og Plantelære** tilligemed **Havebrug**.
- b) **Landmaaling og Nivellering.**

I det Hele søger man paa bedste Maade ved alle for-
 maalstjenlige Midler at klare de unge Mænds mange ulige
 Spørgsmaal samt udvikle deres aandelige Evner og Kræfter
 ved en saadan jævn ægte Livsoplysning og levende, folkelig
 Livsdannelse, der som Drivkraft indenfra kan vække og for-
 berede dem grundig for friere og kraftigere Selvudvikling —
 ikke ved ensidig at lægge Vægt paa Kundskabs-Erhvervelse,
 Hukommelsesværk, uden Øje for sand Tros, ædel Følelse,
 fast Viljes, rig Fantasis og skarp Tæknings overordenlige
 Betydning — til selv at bortrydde et vist Hang til selvklog
 Indesluttethed, til LigeGYldighed og Ringeagt for det Lys,
 sund aandelig Dannelse udbreder. Saaledes stræber man at gjøre
 dem velskikkede til som frie, forstandige og oplyste Borgere, der
 kjende baade deres Gud og sig selv, at vokse og virke i
 kristelig og nordisk Aand saavel til Gavn og Ære for Fædre-
 landet og det frie borgerlige Samfund, som til Hæder og
 Nytte for sig selv i hvilkensomhelst Livstilling. Til dette Øje-
 meds Opnaaelse tjener ogsaa væsenlig en hensigtssvarende Nyt-
 telse af de særdeles hjælperige Forhold paa Stedet; thi ikke
 alene besøges **Rigsdagen**, naar vigtige Spørgsmaal ere til
 Drøftelse, men man nyttter ogsaa stadig **Kjøbenhavns** mange
 offentlige Anstalter, hvortil haves, tildels ved megen inøde-
 kommende Velvilje, særdeles let Adgang, saasom **Museerne**
 (Oldnordisk, Etnografisk, Thorvaldsens o. s. v.), **Malerisam-
 lingerne**, **Polyteknisk Lærestalt**, **Kongl. Veterinær-
 og Landbohøjskolens Museum** m. m., og desuden høres
 ogsaa ved **Universitetet** nogle enkelte, frie Foredrag over
 almenmenneskelige Æmner.

Saaledes drager Højskolen paa Blaagaard i flere Hen-
 seender — ligesaa godt som **Kjøbenhavns** mange ulige Stats-
 lærestalter for hele Landets voksne Ungdom — store For-

dele af sin heldige Beliggenhed ved en By, der er saa rigt udstyret med videnskabelige Samlinger og folkelige Minde-skatte af alle Slags til nyttige Kundskabers Udbredelse. Og hvor befrugtende, dannende og forædlende paa Aand og Sind maa ikke under omhyggelig og kyndig Vejledning selv et kortvarigt Ophold af nogle Maaneder være i Nærheden af en Hovedstad, der ikke alene indeslutter Blomsten af Nutidens aandelige Udvikling paa alle Livets Omraader og Frugten af flere Slægtleds Iver og Stræben for at samle og gemme vore store og kostlige Fortidsminder, men derhos danner Udgangs- og Midpunktet for det kirkelige, videnskabelige, politiske og borgerlige Liv i Fædrelandet.

Undervisningen paa Folkehøjskolen ledes i Samlag med undertegnede Forstander af Landinspektør **C. Andersen**, Løjtnant **F. Bajer**, Landbrugskandidat Assistent **J. S. Greve**, Lærer **H. Hansen**, Kand. theol. **F. Jungersen**, Dr. med. **H. Krabbe**, Kand. theol. **N. Lindberg**, Dr. phil. **C. Rosenberg** og Professor **R. Simesen**.

For Undervisning, Kost, Bopæl, Lys og Brænde, samt for Brug af Bøger, Landkaart, Blade og øvrige Undervisningsapparater er Betalingen for Vinterhalvaaret (November til April) 65 Rd. Den daglige Undervisning og Vejledning er i Reglen 8 Timer, nemlig 4 Timer om Formiddagen, fra Kl. 8, samt 4 Timer om Eftermiddagen og om Aftenen, med et Par Timers Mellemlum, indtil Kl. 9. Resten af Tiden bruges til Forfriskelse samt til Selvarbejde efter hvers eget Tykke. — De Lærlinger, som ønske at være her en længre eller kortere Tid af Sommeren, for særlig efter Lyst og Trang at lægge sig efter et eller flere Fag, betale 12 Rd. maanedlig for Undervisning, Kost, Bopæl, Brug af Bøger m. m. Betalingen erlægges forud. Tilgang af nye Lærlinger

kan ske til enhver Tid, forsaavidt Pladserne ikke ere optagne i Forvejen. Skolens Døre staa aabne for enhver, Kvinde saavel som Mand, der vil gjøre den sin velkomne Ære ved selv personlig at se, hvorledes det staa til paa Blaagaard.

Lærlingen maa medbringe en hel eller i det mindste, hvad de fleste gjøre, en halv Sengs Klæder. Sengested med Madrats er i Værelset. I Sygdomstilfælde gives her Understøttelse til Læge og Medicin.

Ønsker en Lærling at bo ude i Byen og holde sig selv med tør Kost, kan Middagsmad og Mælk faas paa Skolen for 4 Rd. maanedlig.

Indmeldelser af Lærlinger, unge Karle rundt om fra Landet (helst i en Alder fra 16—32 Aar), modtager og al nærmere Underretning meddeler

J. T. A. Tang.

Blaagaard ved Kjøbenhavn, Januar 1870.

Efterskrift. Højskolen Blaagaard har nogle over 100 Lærlinge i dette Vinterhalvaar 1869—70, altsaa omtrent i det hele samme Tal som i forrige, nemlig: 37 paa Folkehøjskolen og 68 paa Seminariet eller Lærer-Højskolen. Begge disse Skoler ere ikke alene sideordnede men fuldstændig adskilte. Folkehøjskole-Lærlingerne ere unge Karle fra 16—30 Aar og alle trindt om fra Landet, paa 3 nær, hvoraf de 2 ere fra Norge og 1 fra Sverige; thi Skolen staa ogsaa aaben for Lærlinger fra Broderrigerne.

Kort Skildring af en Aabningshøjtidelighed.

Aabningshøjtiden ved Blaagaards Folkehøjskole d. 5. Nvbr. 68 havde samlet saa mange, som vel kunde rummes i de fem Sale, der ved højtidelige Lejligheder paa Blaagaard lade sig slaa sammen til én. Foruden de mange nye Lærlinger, de fleste af Skolens og Seminariets Lærere og Lærlinger, enkelte af de unge Karles Fædre o. s. v., havde der indfundet sig flere af Rigsdagens Medlemmer, desuden Etatsr. Flor, Red. Ploug, Prof. Holbech, Pastor Frimodt, ja, endogsaa to af Folkeoplysningens varmeste Venner fra hin Side af Sundet og den botniske Bugt, nemlig Dr. Olof Eneroth fra Stokholm og Lærer Illberg fra Helsingfors. (Sidstnævnte opholdt sig den Gang i Danmark for at lære at kjende Folkehøjskolesagen, som han derpaa vil virke for i sit Fædreland Finland).

Højtiden aabnedes med Afsyngelsen af følgende:

Velkommen

på Blågård folkehøjskole.

Kommer hid, I unge mænd,
 kommer hid at høre,
 hvilket sprog i mund og pen
 skjaldene mon føre:
 Modersmålets yndighed
 vi ej nok at prise ved
 i vor skoles sale.

Vil I kende fædres strid
 for vort land det kære,

kende ægte nordbo-id,
 kom da hid at lære!
 Kærlighed til Fædreland
 aldrig nok vi pleje kan
 i vor skoles sale.

Vil I vide, hvad I skal
 kæmpe for i tiden,
 dvæl en stund da i vor hall!
 Læren er kun liden:
 Folkefrihed mer end guld
 lære vi at være huld
 i vor skoles sale.

F. B.

Til denne Sangs Indhold sluttede Hr. Forstander Tang sig, idet han bød de unge Karle et varmt og hjærteligt Velkommen. Højere end det jordiske Fædreland stod vel det himmelske; men den, som vilde gjøre sig Haab om Borgerret i dette, maatte først have vist sig som en god Borger i hint. Derfor plejede vi paa Højskolen Kjærligheden ogsaa til det jordiske, som vi først maatte lære at kjende, inden vi kunne elske det. Men Midler hertil var Modersmaalet og Kundskab om os selv og vort Folk samt om vore Samfundsforhold, vor Forfatning og hele folkelige Indretning. Ved samme Lejlighed gav Hr. Tang nogle Bidrag til Højskolens Historie: den havde egenlig sin Fødselsdag den 5. Nvbr. 1859; men først 1867 havde den faaet Navn, var bleven døbt, og siden sin Daab havde den trivedes saa godt, at den nu havde mange Læringer, unge Karle rundt om fra Landets Egne. — Man afsang derpaa følgende smukke Sang af en »Blaagaards-Lærling« :

Blaagaard Højskoles Løsen.

Tone: Vift stolt paa Kodans Bølge.

Skal Vaaren atter lejre
 sig over Danmark smukt,
 skal Lyset atter sejre
 og modne Haab til Frugt,
 skal milde Sommerdage
 afløse Slud og Nat,
 da maa vi alle tage
 med baade Hænder fat.

Den ædle Kraft, som gjemmes
 i Nordens sunde Barm,
 ej tøjles skal og tæmmes
 men hærdes som vor Arm.
 Hver Taage vil vi sprede,
 hver Vilje haard som Staal
 vi hegne maa og lede
 paa Vejen til vort Maal.

Hvert dansk og herligt Minde
 os være skal den Elv,
 hvori vi skal gjenfinde
 foryngede os selv.
 Alt stort, i Nordbo-Livet
 og i Natur og Konst,
 det blev os ikke givet
 til Lærebog omsonst.

Saa send os Lykke alle
 til al vor Færd, o Gud!
 Lad hvert et Frøkorn falde
 i kraftig Jordbund ud,
 saa de kan Frugter bære
 til Folkets Lyst og Gavn
 og sprede Glans og Ære
 om gamle Danmarks Navn.

»Folkehøjskolelærernes Oldemand«, Etatsraad, Dr. Flor, steg nu, ifølge særlig Opfordring, op paa Talerstolen. Han sagde, at han nylig havde læst et Udtryk i det italienske Blad »Opinione« om »Danmark med dets 7—8 Millioner Indbyggere«. Af Sammenhængen var det imidlertid klart, at Bladet mente hele Norden. Dette var i Grunden ogsaa vort fælles større Fædreland, forsaavidt som vi virkelig i aandelig Henseende udgjorde en folkelig Enhed med de øvrige Skandinaver eller Højnordboer paa Island og i Norge og Sverige. Kjendetegnet paa denne aandelige Enhed var Sproget; dettes Grænser var tillige de rette Folkegrænser, og samme Sprog havde alle vi Nordboer, forsaavidt som vi jo virkelig forstaa hverandres Tale uden at ty til noget fremmed Sprog, alene ved at bruge vort eget Modersmaal. Det var dette Syn paa Folk og Fædreland, som vi fik ved at følge det saakaldte »Nationalitetsprincip« (Folkelivstanken), som mer og mer vandt Magt i den nyere Tid. Det var dette, som vi skulde følge, hvis vi vilde haabe at føle os som Folk, der i bedste Mening »lever sit eget Liv«. Folkeaanden maatte vækkes, og dette var netop Folkehøjskolernes Opgave. Aanden var vel til iforvejen, og vi brugte den daglig ligesom Arme og Ben uden at tænke derved; men det var netop det, vi skulde:

føle, at vi havde en Folkeaaand, og holde denne vaagen. Lærte vi ikke dette itide med det gode, kunde Læren snart komme udenfra med Tvang. Det havde de danske Sønderjyder maattet føle, de, som nu led i tysk Trældom. Vel led de hverken Sult eller Tørst eller Mangel paa Penge, men de led ved, at Aanden underkuedes, og det var endnu haardere Lidelse end den legemlige, Folkehøjskolerne skulde derfor vække en kraftig Folkeaaand hos de unge, en Aand, som gav dem sand Kjærlighed til Fædrelandet og Modersmaalet og Lyst til frivillig at ofre Liv og Blod for det, hvis det atter gik løs. Kunde de ikke lære dette paa Folkehøjskolerne, saa maatte de hellere blive derfra. — Grundtvigs Højskolesang: »Hvad Solskin er for det sorte Muld«, blev nu afsungen, og saaledes afvekslede Sange og Taler. Blandt disse maa især fremhæves Følgende af Dr. T. S. Rørdam:

Han viste, at det er Opgaven for et Folk saavelsom for hvert enkelt Menneske at lære at »sige jeg til sig selv«, at lære sig selv at kjende og derved blive sig selv bevidst; thi uden dette kan man ikke bruge sine Evner og udrette den Gjærning, man er skabt til. Et Barn lærer først efterhaanden at sige Jeg til sig selv; naar Barnet saa har lært dette, kommer der gjerne, ialfald for Drengbørn, en Lømmelalder, hvor de kun ville følge deres eget Hoved; dette er en Udskøjelse, som skal rettes, ikke dog ved at stænge dem inde og hindre dem i at bruge deres Kræfter, men ved at lære dem noget godt og saaledes at lede deres Selvstændighedsdrift i det rette Spor. Paa samme Maade maa ogsaa ethvert Folk og alle Grene deraf lære at sige Jeg til sig selv; og dette er i vore Dage især Bondens Opgave. Det er ikke lang Tid siden, at Bonden ansaa dette som noget, der kun var de kjoleklædtes Sag, og han selv mente at have gjort

nok, naar han passede sin Mark og sin Mødding. Men nu, da Bonden ved Grundloven er stillet lige med Herremanden og Borgeren og Embedsmanden, og al Standsforskjel er ophævet, saa maa Bønderne blive sig bevidste som selvstændige danske Mænd, for at de kunne hæderlig fylde deres Plads i det danske Folk. Og dertil er det ikke nok, at Bønderne ved deres Overtal t. e. fylde de fleste Pladser i Rigsdagen med Mænd, som ikke kan andet end paa givet Tegn stemme Ja og Nej; sligt er hverken til Gavn eller til Ære for Bønderne, saalidt som for det øvrige Folk. Men derfor er det saa glædeligt at se de mange Højskoler, hvor Bøndernes Sønner flokkes, rejse sig over hele Landet, fordi dette viser, at Bonden føler, at, skal han være en fri og selvstændig dansk Mand, skal han leve Folkets Liv med, saa maa han lære det Folk at kjende, af hvis Rod han er rundet, og lære at forstaa de aandelige Kræfter, der røre sig i Folket. Thi dertil er det, Højskolerne skal føre deres Lærlinger; de skal ikke fylde dem med døde Kundskaber — dertil vilde Tiden være altfor kort — men de skal lære dem at sige Jeg til sig selv; ikke i den Forstand, at Jyderne skulle høre op at sige »A«, men derved, at de lære at kjende deres Folk og Fædreland og at se sig selv som Led af det danske Folk og saaledes faa et aabent Øre for, hvad der er ægte dansk, og for Folkeaadens Røst, som den har udtalt og udtaler sig gjennem Folkets aandelige Stormænd og Førere, og et aabent Øje for, hvad der er sandt og skjønt, saa at de maa forstaa, at »langt mere værd end det røde Guld det er sin Gud og sig selv at kjende«. Vistnok kan ingen, enten han er høj eller lav, lære et Menneske at kjende Gud i Sandhed; men en Skole, som frit aabner Ungdommens Øre for Folkeaadens Røst og for den menneskelige Sandhed, som lever i

Folket, har dog den store Betydning, at den bereder Øret til at lytte til Guds Aands og den guddommelige Sandheds Røst. Lad os ønske, at dette ogsaa maa lykkes denne Skole. — Man sang nu: »Er Lyset for de lærde blot« og derefter: »Held dig, du høga nord«.

Skoledirektøren i Kbhvn., Prof. Holbech, ønskede i nogle faa varme og kraftige Ord de unge Karle, at de paa denne Højskole maatte lære ej alene at høre men ogsaa selv at faa Munden paa Gled. Desuden vilde han ønske, at mange ikke vilde lade sig nøje med et Halvaar men komme igjen adaare; thi kun da vilde de, efter hans Overtydning, have det fulde Udbytte af Undervisningen. Hr. Tang opfordrede derpaa den gamle Sprogmand, Etatsr. Flor til at udtale sig om Almuesmaalene, — vel nærmest paa Grund af Rørdams ovenstaaende Tale om »jeg« og »a«. Flor hævdede Almuesmaalenes Jævnghed med Skriftsprogene, ja, fremhævede endogsaa, at disse kunde lære meget af hine. Ingen skulde derfor skamme sig ved sit Landskabsmaal; men paa den anden Side skulde han heller ikke »affekteret« holde paa det, naar han vilde udtrykke sine Tanker for de saakaldte »dannede« Folk i Stæderne. — Derpaa sang man: »Vort Modersmaal er dejligt«. Tilslut udbragte Højskolens Forstander et Leve for Kongen og Fædrelandet og derefter for nogle af de indbudne Gjæster, hvis Taler havde været saa varme og vækkende. Idet man endelig skiltes, istemmede Blaagaard Seminarister med kraftig Røst »Længe var Nordens herlige Stamme«, ligesom om de vilde vise de nykomne Højskolelærlinger, at de allerede vare grebne af den Folkeand, som den gamle ægte folkelige Stridsmand, Flor, havde talt saa indtrængende om.

B.

Pastor, Dr. H. Rørdam har i „Fædrelandet“ anmeldt det nye Oplag af Ludv. Kr. Müllers Danmarkshistorie (hvoraf tre Bind nu ere udkomne). Udgivet ved J. T. A. Tang. Af denne Anmeldelse hidsættes følgende:

— — — — „Det var en god Gjerning, som Ludv. Kr. Müller, den ypperlige Skolemand og livlige Fortæller, gjorde, da han begyndte at udgive en Danmarkshistorie, der baade i Grundighed og i folkeligt Sprog lod sine Forgængere langt bag sig.“ — — — Bogen er „oprigtig Tak værd og har bidraget overordenlig meget til at udbrede Kundskab og Kjærlighed til det danske Folks historiske Levnetsløb. Det var ikke en Bog for de lærde, Müller vilde skrive, men en Læsebog „for Lægfolk og Ungdommen“; og dog gik han tilværks med en Samvittighedsfuldhed og Grundighed i Benyttelsen af egenlige og oprindelige historiske Kilder, der giver hans Bog en selvstændig Betydning. Paa den anden Side kjendes det paa mange Steder, at Forfatteren har haft Historien i Munden, før han førte den i Pennen, derfor er hans Bog saa fortræffelig til at fortælle efter; og for den Læsekreds, for hvilken den er beregnet. maa den agtes for en af de fortrinligste Læsebøger, vor Literatur har at opvise.“

„Naar man, saaledes som det er Tilfælde med Anmelderen, selv har øst sine første historiske Kundskaber af Müllers Danmarkshistorie, og siden som Lærer jævnlig har brugt den, naar det gjaldt om at give de unge et livligt Billede af Fædrenes Bedrifter og Fædrelandets Vilkaar i længst forsvundne Tider, da kan det ikke være andet, end at man med Glæde maa hilse denne gamle Ven, naar man ser ham igjen at fremtræde for paany at gjøre sin Gjerning blandt Folket“ — — — hvoriblandt „der nu ere flere end forhen, der have fornummet, at skal et Folk leve, da trænger det til mere end Brød og Sul alene.“

„Udgiveren af det nye Oplag har, saavidt jeg skjønner, skilt sig godt ved sit Arbejde. Han omtaler, at han har havt kyndig Veiledning af Dr. phil. E. Jessen. Hist og her finder man i Noterne historiske Berigtigelser eller mindre Tillæg til Müllers Fremstilling, men trykte med Typer, forskjellige fra dem i selve Værket, saa at enhver ved første Øjekast ser, hvad der tilhører den oprindelige Forfatter, og hvad der skyldes nærværende Udgiver — en Fremgangsmaade, man maa ønske fulgt ved Udgivelsen af lignende Skrifter, hvor man paa den ene Side ikke bør omkalfatre en bekjendt og for-tjent Forfatters Fremstilling, og paa den anden Side heller ikke kan lade vitterlige Fejl eller Forglemmelser passere uden at gjøre Læseren opmærksom paa dem.“

(„Fædrelandet“ 1868, Nr. 113).

„Vi ønsker, at Bogen i den ny Udgave maa finde en rig Indgang hos Folkets store Flerhed og især Ungdommen; den vil have virkelig Gavn og Glæde af en Bog, der er skrevet med en Lethed og Renhed i vort danske Modersmaal som faa, og fortalt med en Livlighed og Kraft, som næppe nogen anden.“

(„Dansk Folketidende“ 1868, Nr. 25.)

1870.